

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ,
СПОРТУ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ
ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Молода спортивна наука України

*Збірник наукових статей
з галузі фізичної культури та спорту*

Періодичне видання

Випуск 5. Том 1

Л Ъ В І В: Л Д І Ф К

2 0 0 1

ББК 75

Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей з галузі фізичної культури та спорту. – Львів: ЛДІФК, 2001 – Випуск 5. – Т 1. - 437с.

У збірнику вміщено наукові статті перспективних вчених, докторантів та аспірантів галузі фізичної культури та спорту з України та зарубіжних країн.

Збірник буде корисним для вчителів та викладачів фізичного виховання, тренерів, спортсменів, студентів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичного виховання, спортивного тренування, фізичної реабілітації.

Рецензенти:

Завацький В.І. д.б.н., професор (РЕГІ, м.Рівне)
Сметанський М.І. д.пед.н., професор (ВДПУ, м.Вінниця)
Вільчковський Е.С. д.пед.н., професор (ЛДІФК, м.Львів)

Редакційна колегія:

Булатова М.М. д.пед.н., професор (НУФВіС, м.Київ, України)
Б о л а х Є. доктор наук, професор (АФВ, м.Вроцлав, Польща)
Виноградський Б.А. к.пед.н, доцент (ЛДІФК, м.Львів)
Вісковата Т.П. д.психол.н., професор (ПУДПУ, м.Одеса,)
Заневський І.П. д.т.н., професор (ЛДІФК, м.Львів)
К у ц О.С. д.пед.н., професор (ЛДІФК, м.Львів)
Линець М.М. к.пед.н., професор (ЛДІФК, м.Львів)
Огірко І.В. д.ф.-м. н, професор (ЛДІФК, м.Львів)
Попеску І.К. д.пед.н., доцент (ЛДІФК, м.Львів)
Приступа Є.Н. д.пед.н, професор (ЛДІФК, м.Львів)
Сафронова Г.Б. д.мед.н., професор (ЛДІФК, м.Львів)
Сахновський К.П. д.пед.н., професор (НУФВСУ, ДНДІФКіС м.Київ)
Ш и я н Б.М. д.пед.н., професор (ЛДІФК, м.Львів; ТДПУ, Тернопіль)
Яремко Є.О. д.мед.н., прфесор (ЛДІФК, м.Львів)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Львівського державного інституту фізичної культури (Державний комітет молодіжної політики спорту та туризму України), протокол №5 від 13 лютого 2001 року.

Мовно-коректорську редакцію виконали: Ольга Боровська, Тамара Прокопів – аспіранти та Ірина Гузій - ст.викладач кафедри українознавства.

Комп'ютерний набір та підготовку до друку виконали: аспіранти ЛДІФК Віктор Бережанський, Ігор Ріпак, Олена Ярмошук

and Assessments, Progress in Pain Research and Management" 3: 389-404 Edited by J. Boivie, P. Hansson, and U. Lindblom, IASP Press, Seattle.

2. Traczyk, W. Z. [1982] "Fizjologia czowieka w zarysie"

3. Schmidt, R.F. i Thews, G. [1983] "Human Physiology"-tom 2

THE COMPARISON OF SUPERFICIAL SENSATION BETWEEN THE MASSEURS AND PERSONS WHO DO NOT MAKE MASSAGE

WALDEMAR ANDRZEJEWSKI, KRZYSZTOF KASSOLIK, KRYSZYNA ROEK-MRÓZ,
TOMASZ HALSKI, ANETA TOMIDIO

Department of Physiotherapy, Academy of Physical Education in Wroclaw

The purpose of this study was the estimation of superficial sensation in masseurs and persons who do not make massage. The authors wanted to estimate the influence of massage training on superficial sensation. The estimation of superficial sensation on the index finger by means of J.V.P. DOMES was done on 20 masseurs and 20 persons who do not make massage. The results of study showed any differences between both groups and between men and women, likewise any correlation between age, practice and results of the test.

ПОРІВНЯННЯ ПОВЕРХНЕВОЇ ЧУТЛИВОСТІ У МАСАЖИСТІВ ТА ОСІБ, ЯКІ НЕ ЗАЙМАЮТЬСЯ МАСАЖЕМ

Стверджується, що на основі проведених досліджень не помічено статистично-істотної різниці в поверхневому чутті на кінчиках вказівного пальця професійних масажистів і звичайних людей, які не займаються масажем. Поверхнєве є індивідуальною рисою, яка є характерною для певної особи.

ЄДНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАД ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЖЕЖНИХ ОСЕРЕДКІВ ЛЬВІВЩИНИ (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)

ЮРІЙ АНТОШКІВ

Львівське пожежно-технічне училище МВС України

Протипожежна безпека є важливим аспектом в діяльності професійних утворень і громадських об'єднань. У процесі вивчення історії професійних і добровільних пожежних формувань Львівщини, було зроблено припущення, що значне місце у їх діяльності посідала фізична підготовка.

Метою дослідження стало вивчення організаційних засад професійної та фізичної підготовки пожежників Львівщини у другій половині XIX – на початку XX ст.

Для вирішення дослідницьких завдань було застосовано методи аналізу та синтезу історичної інформації, залучено в коло дослідження матеріали тогочасної періодики, архівні джерела [1].

Історичні матеріали свідчать про те перші кроки утворення спеціального корпусу пожежників Львова у 40-х роках XIX ст. супроводжувалось розумінням, що "належне виконання рятувальних обов'язків вимагало фізичного загартування пожежників" [1].

Пожежний корпус було створено і плідно працював на ліквідації міських пожеж, його діяльність знаходилась в полі зору мешканців міста, які розуміли важливість подальшого вдосконалення пожежництва. Свідченням цього є пропозиції одного із учасників конкурсу на посаду інспектора пожежників А. Рожновського, який зокрема, вважав "необхідним організувати школу для навчання пожежників гімнастики" [4].

Починаючи з 1866 року обов'язки начальника корпусу львівських пожежників виконував поручник П. Праун. Він вболівав за фізичну підготовку особового складу корпусу і "наголошував на необхідності випробувального терміну для кандидатів в корпус, під час якого було можна з'ясувати, зокрема, їх фізичні здібності" [3].

Саме постать П. Прауна цікава тим, що він прагнув започаткувати добровільні засади у протипожежній справі. Він звернув увагу на молодіжне гімнастичне товариство "Сокіл", яке утворене у 1867 році, розуміючи, що дисципліна, субординація, взаємодопомога, фізичний вишкіл – саме ті риси, якими повинні володіти громадські пожежники. Наслідком започаткування протипожежної діяльності серед членів "Сокола" стало те, що інспектор міського корпусу пожежників став технічним директором керівної ради товариства.

Корпус пожежників неодноразово проводив показові навчання, під час яких демонструвалась не тільки майстерність та маневреність у гасінні пожеж, а і гімнастичні вправи [1].

17 грудня 1868 року на підставі Статуту товариства "Сокіл" було сформовано добровільну пожежну сторожу у Львові, яка отримала назву добровільного товариства "Сокіл" [5].

Цікавим є той факт, що осередок товариства розташувався на площі Ринок, 25. Він одним із перших став абонентом телефонної мережі і отримав номер 10 у центральному телефонному бюро, яке почало працювати у 1883 році [1].

Згідно Статуту корпусу добровільних пожежників, він розподілявся на чотири відділи, один із яких був відділ гімнастів. Завданням відділу було швидке добирання до місць горіння і ліквідація вогню, рятування людей та майна.

Добровільні пожежні товариства, які були спроможні надати суттєву практичну допомогу професійним формуванням, почали утворюватися у Бродях, Самборі, Сокалі, Яворові, Радехові, Рудках, та ін. Але, як свідчить С. Попович, діяльність їх була байдужою для властей, їм бракувало коштів на організацію належної фізичної та професійної підготовки членів.

Саме тоді, коли мало місце негативне ставлення владних структур до добровільного пожежного руху, активізується діяльність українських пожежно-руханкових товариств [1].

На шпальтах часопису "Руслан" [5] є свідчення активізувалась громадського життя навколо пожежно-руханкових товариств: у 1902 році діяло 5 пожежних філій українського товариства "Сокіл", а у 1905 році – 242 добровільних пожежних команд [1]. Слід зазначити, що австро-польська адміністрація побоювалась протипожежних осередків, як можливого джерела пропаганди та революційної діяльності.

У залученні сільської молоді до національно свідомого життя, фізичної та пожежної підготовки значну роль відіграло пожежно-руханкове товариство "Січ".

Статуту обох товариств не мають принципових відмінностей. Можна констатувати належну увагу до фізичного вишколу в обох товариствах. Згодом вони об'єднались під єдиним правлінням "Сокола - Батька" у Львові. В 1913 році у Галичині налічувалось 909 пожежно-руханкових товариств [1].

Наступні етапи діяльності пожежних товариств характеризуються розвитком активного навчання пожежній справі. Пожежним просвітництвом були охоплені мешканці міст, селяни, військові, учні шкіл та гімназій. Інтерес до пожежної справи серед учнів підтримувало Міністерство освіти, яке визнало за потрібне внести до навчальних планів у школах елементи пожежної справи. Такі заняття мав проводити інструктор пожежництва у присутності вчителя гімнастики [3].

Професійні потреби пожежників у фізичній досконалості підтверджують нотатки про стан пожежного корпусу Львова [1] де є інформація про спеціально споряджений в ньому гімнастичний зал. А прихильність пожежників не тільки до фізичних, а і до розумових тренувань підтверджує факт утворення першого в Європі шахового клубу пожежників, який двічі здобував титул "Майстер Львова" [1].

У 20-х роках у Львові утворюється руханкове товариство "Луг", яке також у своїй діяльності поєднало "сторожу огневу" і фізичний вишкіл. Друкований орган товариства газета "Вісті з луга" в одному із номерів зазначала мету організації, яку можна коротко сформулювати так: служба громаді, фізичний розвиток, освіта, вміння постояти за націю [2]. Товариство було ще однією пожежно-руханковою інституцією. Це товариство із його

філіями було також неприйнятне польській владі. Щоб зберегти мережу товариств у 1932 році було прийнято ухвалу про увагу тільки спортивним заняттям серед населення. З 1932 року Львівське воєводство підпорядкувало собі пожежну справу, а "Луг" став називатися "руханково-спортивним товариством"[1].

Проведений історичний аналіз підтверджує гіпотезу про важливу роль фізичної підготовки у діяльності пожежних товариств Львівщини, єдність їх організаційних засад наприкінці XIX - початку XX століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Попович С. Пожежна охорона Львівщини: (1772-1939). - Львів: Світ, 1999, 256 с.
2. Вісті з Лугу, 1928. Жовтень. - С.11.
3. Державний архів Львівської області, ф. 3, оп. 1, спр.2102, арк. 27-27а.
4. Львівська Наукова бібліотека ім.В.Стефаника Національної Академії наук України. Відділ рукописів, ф. Л. Райса, р-с 24, арк. 25.
5. *Przegląd pożarniczy*.1888. Nr. 12. S. 125.

THE UNITY OF THE PROFESSIONAL AND PHYSICAL TRAINING ORGANIZATION PRINCIPLES IN FIREFIGHTING CENTRES IN LVIV REGION (HISTORICAL ASPECT) YURI ANTOSHKIV

Ministry of Internal Affairs of UkraineLviv Firefighting Technical School

Historical aspect of physical training organization principles in firefighting centres in Lviv region has been analysed.

СПОРТИВНА ХОДЬБА ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ

МИХАЙЛО БОРЕЙКО

Тернопільський державний педагогічний університет імені В.Гнатюка

Велике оздоровче значення мають заняття, спрямовані на розвиток витривалості. Для її розвитку можна використовувати різноманітні фізичні вправи, виконання яких забезпечить тривале підвищення функціональної активності м'язової, серцево-судинної і дихальної систем [1, 2, 3]. Підбираючи засоби рухової активності для учнів перших класів, які були б найбільш ефективними, ми зупинились на таких вправах як ходьба, біг та ігри. В силу своєї емоційності ігри мають перевагу перед циклічними вправами, проте мають і суттєвий недолік. Під час ігор важко дозувати навантаження для кожного учня, особливо в першому класі, коли можливості учнів ще достатньо не вивчені вчителем.

Під час виконання таких циклічних вправ, як ходьба і біг, до роботи залучаються майже всі м'язи, активно працюють провідні функціональні системи організму [4]. На відміну від ігор, виконання вправ циклічного характеру дає можливість дозувати навантаження відповідно до оперативного фізичного стану учнів.

Найпростішим, а отже, і доступним, засобом розвитку витривалості є ходьба, але, як все просте і доступне, ходьба, на думку багатьох авторів, як вказує М.М.Линець [2], є недостатньо ефективною вправою.

Водночас раціональна ходьба сприяє формуванню правильної постави, оптимальному розташуванню і діяльності внутрішніх органів. Під час ходьби тулуб повинен бути прямим, плечі розправлені, живіт підтягнутий. Відомий письменник і лікар Вікентій Вересаєв писав: "Тіло діє на душу, як і душа на тіло. Якщо будеш ходити прямо, то і поникла душа випрямиться". Під час ходьби всім класом в учнів виховується організованість, вміння орієнтуватись в різних ситуаціях на місцевості, виховується злагодженість рухів, почергово напружуються і розслаблюються м'язи, що дозволяє тривалий час виконувати роботу.

Проте відсутність технології навчання обмежує можливості широкого використання спортивної ходьби, як і легкоатлетичних вправ загалом в процесі фізичного виховання